

עפרה פריזל

אפליה גזעית, מאזן האימה ואנטישמיות

סיפור לידתה של אמנת זכויות אדם

אפליה גזעית, מאזן האימה ואנטישמיות:
סיפור לידתה של אמנת זכויות אדם / עפרה פריזל

אפליה גזעית,
מאזן האימה ואנטישמיות
סיפור לידתה של אמנת זכויות אדם

עפרה פריזל

המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הרי ומיכאל סאקר
האוניברסיטה העברית בירושלים, הפקולטה למשפטים

RACIAL DISCRIMINATION, THE BALANCE OF TERROR
AND ANTI-SEMITISM
THE BIRTH OF A HUMAN RIGHTS TREATY

Ofra Friesel

The Harry and Michael Sacher Institute for Legislative
Research and Comparative Law
The Faculty of Law
The Hebrew University of Jerusalem

הפקה ומפתוח: טלי פלד
עריכה לשונית: יהודית ידלין

מסת"ב 978-965-442-078-5 ISBN

זכויות היוצרים שמורות

תש"ע-2010

נבו הוצאה לאור בע"מ

ת"ד 108 שריגים-ליאון 99835

טל' 02-9992099 ; פקס' 02-9992088

nevo@nevo.co.il

מוקדש באהבה לרות ולחזי

ברצוני להודות לרבים וטובים שסייעו בפרסומו של חיבור זה. כתב היד מבוסס על עבודת דוקטורט שכתבתי בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, שכותרתה: "השפעתה של מעצמת-על על קודפיקציית זכויות אדם בין-לאומית: ארצות הברית והאמנה לביעור האפליה הגזעית, 1965". תודתי העמוקה נתונה למנחיי בעבודת הדוקטורט: פרופ' יונתן סרנה, פרופ' משה הירש ופרופ' ארנון גוטפלד, על ההדרכה המקצועית, על התמיכה ועל הסבלנות. כמו כן התודה לד"ר מאיר רוזן על תרומתו למחקר ולפרופ' נתן לרנר ופרופ' רוברט רוקוואי על הערותיהם מאירות העיניים. משאושר הדוקטורט, חשובה מאין כמותה הייתה תמיכתה של פרופ' רות לפידות, שעמלה לשכנע אותי לנסות ולפרסם את הדוקטורט כספר, בדבקות במטרה ובאופטימיות שכמותן יש רק לה – אני מודה לה מקרב לב.

"אם אין קמח אין תורה" וזו חובה נעימה להודות לכמה מוסדות וגורמים מן האוניברסיטה העברית בירושלים שסייעו במלגות ובמענקים בהביעם בכך אמון בכותבת ובנכתב. עם אלו נמנים הפקולטה למשפטים, מרכז מינרבה לזכויות האדם, המכון ע"ש לאונרד דיוויס, הרשות לתלמידי מחקר, קרן לוקסמבורג והקרן לקידום חקר המשפט הבין-לאומי ע"ש פרופ' נתן ויהודית פיינברג. תודה מיוחדת נתונה למכון למחקרי חקיקה ולמחקר השוואתי ע"ש הרי ומיכאל סאקר, לעומד בראשו פרופ' מיכאל קרייני וליד ימינו, גב' רויטל בהט, על שמצאו לנכון לפרסם את כתב היד ועל הסיוע הרב שהושיטו לאורך הדרך, לעורכת הלשונית, גב' יהודית ידלין ולגב' טלי פלד מהוצאת נבו, על עבודתן המקצועית והיסודית.

ואחרונים חביבים, תודתי העמוקה לחברות טובות ולחברים טובים ולבני משפחה יקרים, שבלעדיהם אין.

תוכן העניינים

11.....	הקדמה
	פרק ראשון: יחסי הגזע בארצות הברית לאורך של תפיסות
13.....	גזע בזירה הבין-לאומית
14.....	א. אפליה גזעית בארצות הברית: נקודות ציון
22.....	ב. תפיסות גזע ברקע התגבשותה של ארצות הברית
32.....	ג. "בינאום" נושא הגזע והשפעתו בארצות הברית
	פרק שני: סוגיית הגזע במדיניות החוץ האמריקאית בצל המלחמה הקרה
49.....	א. מקומו של האו"ם בתפיסת הביטחון האמריקאית
50.....	ב. שינוי יחסי הכוחות באו"ם ועליית חשיבות נושא הגזע
56.....	ג. יחסי ארצות הברית והמדינות המתפתחות באפריקה
63.....	ד. יחסי ארצות הברית ודרום-אפריקה בצל סוגיית הגזע: שינוי והמשכיות
	פרק שלישי: מהכחשה לחשיפה: תמורות במדיניות ההסברה
97.....	האמריקאית בנושא גזע ופרותיה
98.....	א. הרציונל בבסיס חשיפה מבוקרת של מצב יחסי הגזע בארצות הברית
102.....	ב. שלבים ראשונים בגיבוש מדיניות ההסברה החדשה
111.....	ג. השפעתם של מאורעות הגזע בבירמינגהאם
119.....	ד. חשיפתו של מצב יחסי הגזע בארצות הברית בפני העצרת הכללית
126.....	ה. יחסי הגומלין בין רצח קנדי לבין פעילות אמריקאית בתחום זכויות האדם
135.....	ו. פעילות אמריקאית לקידום חשיפת הפרת זכויות אדם באמצעות האו"ם
142.....	ז. פרות מדיניות ההסברה החדשה במונחי מעמדה הבין-לאומי של ארצות הברית
	פרק רביעי: ארצות הברית והאמנה לביעור האפליה הגזעית, 1965:
147.....	בין מעורבות לאשרור
148.....	א. הדילמה האמריקאית בנוגע לקודיפיקציית איסור האפליה הגזעית

אפליה גזעית, מאזן האימה ואנטישמיות: סיפור לידתה של אמנת זכויות אדם

156.....	ב. מחלוקות משפטיות-ערכיות במהלך המשא ומתן
162.....	ג. מחלוקות פוליטיות-דיפלומטיות במהלך המשא ומתן
169.....	ד. המרחק בין חתימה לבין אשרור
	פרק חמישי: משקלם של אינטרסים בניסוח אמנה בין-לאומית – סוגיית גינוי
181.....	האנטישמיות באמנה לביעור האפליה הגזעית כמקרה בוחן
	א. הפרדת קודיפיקציית איסור הרדיפה הדתית מקודיפיקציית איסור
182.....	האפליה הגזעית ותוצאותיה
197.....	ב. הקודפיקציה ככלי במאבק נגד ברית המועצות ולמען יהודיה
224.....	ג. משילוב גינוי לרדיפה דתית לשילוב גינוי לאנטישמיות
242.....	ד. עסקת החבילה: השמטת גינוי האנטישמיות בתמורה להשמטת גינוי הציונות
259.....	ה. סוף דבר
267.....	סיכום ומסקנות
273.....	מפתחות